

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΜΑΣ

ΑΠΟΨΕΙΣ

Το Ζαγόρι μας παρά τις τόσες αξιόλογες και ίσως μοναδικές ομορφιές του βρίσκεται συγκριτικά με άλλες περιοχές πολύ χαμηλά τουριστικά. Δεν λείπει μόνο η υποδομή λείπει εξ ίσου και παροχή υπηρεσιών των συμπατριωτών μας.

Ίσως αν τα χωριά μας επισκέπτονταν μεγαλύτερος αριθμός τουριστών θα συνέβαλε περισσότερο στην τουριστική ανάπτυξη της περιοχής και ίσως παρέσυρε τους συμπατριώτες να βοηθήσουν στην προσπάθεια που θάλαζε την σημερινή κατακόρυφη πτώση της ζωής στα χωριά μας.

Για να το πετύχουμε χρειάζεται να προβάλουμε τις ζαγορίσιες ομορφιές ώστε οι περιηγητές - επισκέπτες όχι απλά να επισκέπτονται το Ζαγόρι αλλά να διανυκτερεύουν εάν είναι δυνατόν και να μην αρκούνται όπως τώρα στη γνωριμία λίγων χωριών.

Με την προβολή των αξιοθέατων της ιδιαίτερης πατρίδας μας καμιά υπηρεσία δεν ασχολήθηκε μέχρι σήμερα, ούτε και ο Ε.Ο.Τ. που τόσα τουριστικά τριπτυχα εκδίδει κάθε χρόνο.

«Το ΖΑΓΟΡΙ μας» απασχόλησε το θέμα και ανάμεσα στις διάφορες λύσεις βρήκε ότι η πιο οικονομική και άμεση είναι η έκδοση ενός ημερολογίου που εκτός από τη χαρά που θάδινε σε πολλούς συμπατριώτες ένας αριθμός από μεμονωμένα φύλλα με διάφορα «ΣΠΟΤ» θάκαναν γνωστές τις Ζαγορίσιες ομορφιές στην χώρα μας αλλά και στους ξένους.

Το μόνο πρόβλημα που δημιουργείται είναι ότι για να καλυφθεί όλο το Ζαγόρι θα χρειαστούν 4—5 χρόνια.

Η πιο σωστή και γρήγορη λύση θάταν αν οι Ζαγορίσιες οργανώσεις συμφωνούσαν σε μια κοινή 12σέλιδη έκδοση με την προμήθεια 40—50 ημερολογίων που θα διέθεταν στα μέλη και τους φίλους τους.

Φέτος η παραπάνω πρόταση δεν βρήκε ανταπόκριση. Επειδή όμως πιστεύουμε στην οφελιμότητα της έκδοσης ενός ημερολογίου που να αναφέρεται στο Ενιαίο Ζαγόρι,

πήραμε την απόφαση να το εκδώσουμε με δαπάνη μας παρ' όλον ότι δεν έχουμε τη δυνατότητα της προσωπικής διάθεσης.

Η πρώτη φετεινή έγχρωμη έκδοση είχε τις αδυναμίες της που στο επόμενο ελπίζουμε ότι θα περιοριστούν στο ελάχιστο. Παρά τούτο, από τα μέχρι τώρα στοιχεία που συγκεντρώσαμε παρά τις αδυναμίες του, διαπιστώσαμε ότι μεγάλο μέρος του στόχου πέτυχε. Έτσι αρκετά ημερολόγια και 300 περίπου φύλλα που διαθέσαμε σε κοινόχρηστους χώρους της χώρας μας βρήκαν ευμενή ανταπόκριση και κοσμούν γραφεία, ξενοδοχεία κλπ.

Είμεθα βέβαιοι ότι το ημερολόγιο 1986 θάαναι πιο πετυχημένο, μόνο που θέλουμε να παρακαλέσουμε τους συμπατριώτες να μην παραπνευθούν αν και φέτος δεν δουν τη φωτογραφία του χωριού τους ή της περιοχής τους. Υπάρχουν δύο βασικές αιτίες. Η πρώτη ότι τα χωριά μας φθάνουν τα 40 και η δεύτερη η εξεύρεση των φωτογραφιών. Γι αυτό παρακαλούμε όσους έχουν έγχρωμες φωτογραφίες ή διαφάνειες που να μεγεθύνονται ας μας τις στείλουν. Θα επιστραφούν χωρίς καμιά βλάβη.

ΚΑΙ ΕΚΕΙΝΗ
ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕ

Στο Ζαγόρι υπάρχει το ιστορικό μαναστήρι του Αγίου άννη του Ροκοβού, κοντά στο Τσεπέλοβο.

Έχει υποστεί, από πολλά χρόνια πριν, ρήγματα ο ναός, που με τη γρήγορη επέμβαση της Μητρόπολης Ιωαννίνων συντηρήθηκε και σώθηκε από την κατάρρευση.

Τώρα ξανάπαθε πάλι μικρορήγματα, που μπορεί να γίνουν μεγάλα και να κάνουν ζημιά μεγάλη.

Γι αυτό ο Επίτροπος της μονής κ. Απόστολος Κολιός με συστημένο γράμμα στις 20 Φλεβάρη 1985 έστειλε σχετική αναφορά στην Υπηρεσία Αρχαιοτήτων του Νομού Ιωαννίνων, που επιδόθηκε στην πα-

ραπάνω Υπηρεσία στις 22 Φλεβάρη ε.ε.

Από τότε πέρασαν δυο μήνες! Καμιά, μα απολύτως καμιά απάντηση!

Αδιαφορία; Φόρτος εργασίας;

Εμείς δε λέμε τίποτε.

Το λόγο έχει ο κ. Νομάρχης.

Περιμένουμε να μάθουμε.

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Με πολύ ενδιαφέρον παρακολουθούμε όπως όλος ο λαός, την εφαρμογή του ΕΣΥ και των ΚΕΝΤΡΩΝ ΥΓΕΙΑΣ που, παρά την προσπάθεια, δύσκολα θα βρουν τη λύση τους.

Πώς όμως να βρουν λύση τόσο σοβαρά προβλήματα όταν δεν έχουν λυθεί πιο απλά. Όταν υπάρχουν ακόμη περιοχές όπως το Ζαγόρι που στερούνται και την πιο στοιχειώδη υγειονομική περίθαλψη. Όταν άνθρωποι πεθαίνουν γιατί δεν έχουν τη δυνατότητα μιας πρώτης βοήθειας από υγειονομικό έστω κι αν αυτός δεν είναι γιατρός.

Τριάντα αν όχι περισσότερα χωριά μας μένουν ακόμη χωρίς ιατρική κάλυψη ιδίως το χειμώνα και κατά περιόδους ολόκληρες περιοχές όπως τώρα η περιοχή Ασπραγγέλων που το αγροτικό του ιατρείο έμεινε κλειστό.

Κι αυτά σε εποχή που ο ΟΗΕ, η ΕΟΚ και η Κυβέρνηση στρέφουν την προσοχή τους στην ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ιατρική. «Όνειρο θερινής νύχτας» για τους κατοίκους των ορεινών περιοχών.

Δεν θάταν προτιμότερο να δωθεί το βάρος να λυθεί πρώτα το πρόβλημα της υγείας στο πρώτο της βαθμό;

ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ

Η ανάπτυξη της περιφέρειας έχει γίνει σε όλους μας συνείδηση. Χρειάζεται σε κάθε χωριό η συνένωση όλων των δυνάμεων του σ' ένα πρόγραμμα πολυδιάστατης ανάπτυξης της οικονομίας.

Η περιφερειακή ανάπτυξη χρειάζεται πολιτική σκέψη και

ανεβασμένο πολιτικό κριτήριο. Η ώριμη πολιτική σκέψη ζητάει την ελεύθερη πρωτοβουλία, την πρόσκληση για συνεργασία σε όλες τις δυνάμεις.

Δεν χρειάζεται το χρώμα του κόμματος —όποιου κόμματος— για να γίνει η προσπάθεια προοδευτική.

Η προοδευτική προσπάθεια μπορεί να γίνει έργο μόνο με τη συνένωση όλων. Οτιδήποτε μοιράζει η διαιρεί είναι αντίδραση και υποχώρηση. Ότι ενώνει είναι πρόοδος.

Πρέπει να γίνει πίστη σε όλους ότι κάθε συγχωριανός ότι κι αν πιστεύει πολιτικά —είτε μένει μόνιμα στο χωριό είτε όχι— είναι μια δύναμη που δεν πρέπει να είναι αποκομμένη από τις δυνάμεις του χωριού.

Η τοπική αυτοδιοίκηση, οι σύλλογοι, οι συνεταιρισμοί, οι πολιτιστικές εκδηλώσεις, τα πανηγύρια, δίνουν την ευκαιρία για διάλογο που έχει σα βάση το ενδιαφέρον για τον τόπο. Δεν πρέπει όμως ο διάλογος να γίνεται με φανατισμό και κομματικό δογματισμό, που δυστυχώς συχνά συναντάται, γιατί καταστρέφει από την αρχή κάθε προσπάθεια.

Ας δεχόμαστε κάθε άποψη με κατανόηση και ανοχή και μην ξεχνούμε ότι «καλύτερα εκατό κουτές ιδέες παρά καμμία». Φράση που συναντάται σε αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Διακόπτουμε τη δημοσίευση του Προγράμματος Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης Ζαγορίου, γιατί, όπως διαπιστώσαμε, η ανακοίνωσή που έγινε πέρισυ στους Φραγκάδες, που έλεγε πως θα εφαρμόζονταν μέσα στο 1984, δεν επαλήθευσε.

Ήδη, αν και βρισκόμαστε στο δεύτερο τετράμηνο του επόμενου έτους, πληροφορηθήκαμε ότι η εφαρμογή του αναβλήθηκε για το 1986.

Η άστοχη αυτή ανακοίνωση, της ομάδας που το συνέταξε, εκτός που μας παρέσυρε σε ανακριβή δημοσίευση, νομίζουμε πως εξέθεσε και το Υπουργείο Γεωργίας.

Φρονούμε ότι το Υπουργείο πρέπει να τους τραβήξει τα

Τα ερείπια του σπιτιού του Αλέξη Παπαζογλου

Του ΔΗΜ. Σ. ΔΑΝΟΥ

Πίσω από τη ΡΑΧΗ του Πάνω Μαχαλά, και ανάμεσα στα κλειστά σπίτια και στα μισοερείπια και στα χαλάσματα της Σπανίνας, του Στούπη και του Τ. Τσιουμάνη, των Παπαδημητράϊων (Κούρα) και της Λούσιαννας που πουλήθηκε (του Παπαβασιλή Παπαζογλου παλιότερα) βρίσκονταν σαραβαλισμένοι τοίχοι και ερείπια μιάνης πολύ παλιάς οικοδομής (ισοπεδωμένης σαν οικόπεδο). Ήταν κάποτε εκεί το σπίτι του Ευεργέτη του χωριού και των Γιαννίνων Αλέξη Παπαζογλου. Ξεχάστηκε όμως από το χωριό του το πέρασμα αυτό, ας ήταν και με μια αναμνηστική πλάκα, που να το θυμίζει στους επιγενέστερους χωριανούς του, αλλά και σ' όποιον άλλο ξένο που θα είχε την περιέργεια αυτή να γνωρίσει ένα παλαιό μνημείο που ήταν αυτό το σπίτι και που στη δωδεκατη συλλογή μας: «Μνήμες και πορτραίτα αξιωματικών στο χρόνο, μα και στη λήθη» κάνουμε κάποια απλή περιγραφή της Προσωπικότητας αυτής, που τη χάρισε για έκδοσή της στην Αδελφότητα της Βίτσας στην Αθήνα. Τον τίμησε όμως η γυναίκα του Αγγελική Παπαζογλου, που αποθανάτισε τη μνήμη τους με ονομαστά έργα ε υ π ο ι α ς που λαμπρύνουν το τιμημένο διάβα τους.

Αλλά και η εκπολιτιστική ένωση Βίτσας τίμησε και των δυο τους τη γενιά, χαρίζοντας στο Σωματείο τους την προσωπομυμία αυτή. ΟΙ ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ ΜΑΣ Αλέξης και Αγγελική Παπαζογλου

— Αγγελική τη βάπτισε στη εκκλησιά η νουνά της, Κυρ Αγγελική τη φώναζαν παντού στο πέρασμά της.

Αλλά και Κυρ Αλέξαινα όλοι την προσφωνούσαν και το Μεγάλο όνομα πολύ το εκτιμούσαν.

Πολλές θυσίες πρόσφερε και κάθε ευεργεσία στον τόπο μας που κόσμισε με έργα ε υ π ο ι α ς

Γεφύρια, δρόμοι, δωρεές

και προίκες και καζάντια γράμματα, φτώχειες, συμφορές, κι ανέχεια και ορφάνια.

Και τόσες άλλες παροχές σ' αρρώστειες, σε σχολεία, σε Μοναστήρια και εκκλησίες και σ' όποια άλλη χρεία.

Με διαθήκη άφησε στο κληροδοτήμά τους, για να σχωρύνουν το σόι της, τ' αντρός της τη γενιά του.

Μα σαν τα χρόνια διάβαιναν και οι καιροί περσάναν, κι οι διατάξεις άλλαξαν, δε λειτουργούν, χαλάσαν.

Τώρα καινούργια ζύμωση στη εφοροεπιτροπή και πάλι ξαναγίνεται, να σπάσει, η αδικία.

Το πνεύμα των Ευεργετών και πάλι να ανθίσει. Κι όλα τα λάσα των χωριών ο τόπος ν' αποχτήσει.

Να ξαναζήσουν τα χωριά καλύτερες ημέρες, και των Αρχόντων οι ψυχές να λάμψουν στους αιθέρες.

Καινούργιοι άντρες, χωριανοί είν' οι εκτελεστές της, κι ευχόμαστε καλή τροπή να βρουν οι εντολές της.

Που θα σκορπίσουν τη χαρά στις ποθητές των πράξεις, που τόσο τις δικαιώσαν του νόμου οι διατάξεις.

Στη Βίτσα, στα γύρω χωριά, στα Γιάννινα παρέκει, ολόλαμπρο ένα όραμα παντοτεινά θα στέκει.

Για να σκορπάει μακριά φεγγαβολιά μεγάλη, στου Ευεργέτη την καρδιά θερμές ευχές να ψάλλει.

Υ.Γ: Από την ενδέκατη συλλογή του Δ. Σ. Δάνου «Πόσο αλλιώς το από πριν δείχνει σήμερα το χωριό μας».

ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΣΠΗΛΙΩΤΙΣΣΑ ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΤΗΣ ΑΡΤΕΙΣΤΑΣ

Γράφω τις λίγες αυτές γραμμές, παίρνοντας αφορμή, τόσο από το περιοδικό σας που στο τελευταίο του φύλλο, το πρωτόφυλλό του κοσμείται με την έγχρωμη φωτογραφία της Παναγίας της Σπηλιώτισσας στο Βο'ϊδομάτη, όσο και από την αυτοπρόσωπη μετάβασή μου εκεί τη ημέρα της μνήμης της, της Ζωοδόχου Πηγής.

Είναι πράγματι γεγονός, ότι εκεί στην περιοχή της Σπηλιώτισσας, συνδέεται ένα υπέροχο, μαγευτικό φυσικό περιβάλλον. Ο Βο'ϊδομάτης με τα κατακάθαρα νερά του, άλλοτε πολύ ορμητικά κι άλλοτε λιγώτερο, οι άλλες πηγές εκεί, η πλουσιωτάτη βλάστηση και πάνω απ' όλα το Μοναστήρι, το μνημείο αυτό της Ελληνικής Ορθοδοξίας μας, σφηνωμένο μέσα στο βράχο, (χτισμένο κατά τον Ι. Λαμπρίδη το 1579).

Δίκαιο, πολύ δίκαιο να το επαινούν και να το θαυμάζουν. Όμως εγώ έχω μια στενοχώρια, μια θλίψη βαθεία— (που όσο κι αν προσπάθησα να την κρύψω, δεν το μπόρεσα), απ' ό,τι είδα στο Μοναστήρι της Αρτισίας, στην Παναγία τη Σπηλιώτισσα. Περιγραφή του τι είδα, δεν θα κάνω, μόνο μια λέξη σημειώνω: Ε γ κ α τ ά λ ε ι ψ η! Αυτό διειπίτωσα!

Ένα τέτοιο μνημείο που τόσο πολύ εκθειάζεται, μάλιστα εκηρύχθη διατηρητέο, επιτρέπεται να εγκαταλειφθεί; Ποιός φταίει; Όλοι μας! Ποιός μπορεί να κάνει κάτι, όσο είναι καιρός; Όλοι μας.

Εγώ μάλιστα, για τον καλύτερο συντονισμό, προτείνω να ιδρυθεί — (μέσα στους τόσους πολλούς)— και ένας ακόμη Σύλλογος για την προστασία του περιβάλλοντος και των μνημείων του Βο'ϊδοματί. Και δέχομαι να λάβω μέρος στην προσπάθεια αυτή της διασώσεως των νημιών και στην αρχή —για ν' αποδείξω και έμπρακτα το ενδιαφέρον μου αυτό— διαθέτω 5.000 δραχμές. Ι.Γ.Π.

Κόνιτσα 20-4-1985
● ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΜΑΣ: Από λάθος γράφτηκε το Μοναστήρι της Σπηλιώτισσας σαν της Ευαγγελιστρίας, ας μας το συγχωρήσουν οι Αρτισιστοί. Η εκτύπωση του εξωφύλλου έγινε στην Αθήνα και δεν ήταν εύκολος ο έλεγχος.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ο κ. Αθανάσιος Βουλόδημος πρόσφερε στην Εκκλησία μας Άγιο Νικόλαο δρχ. 2.000 στη μνήμη του αδερφού του Χριστόδουλου Βουλόδημου. Η Εκκλησιαστική Επιτροπή Καπεσίου τον ευχαριστεί.

ΑΠΕΙΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠ' ΤΗΝ 3η ΣΕΛ. Βρίσκεται στη βάση της Ασπράδα στη στάση της κοίτης του Βο'ϊδοματί ν' αρχίζει από τη καρποπληγή του στον Πόρο και υπήρχε να περιλαμβάνει το πάτωμα της Ασπράδας τις λίγες Ρομπολές και τη μεγαλύτερο τμήμα της Τύμης. Μεχρι σήμερα δε βρέθηκε η είσοδος του δαιδαλώδους σπηλαιού.

Κατά την δεινόντων περίοδο όμως μετά τους παγετώνες μετά την ολόκαινο, οι διαβρώσεις του ερπαικού φλύσχη και των άλλων προ-σχωσιγενών πετρωμάτων από τη καρποπληγή εξέλιξη της περιοχής, έδωσαν μονιμότερη μορφή στις επιφάνειες των γύρω χωριών. Γέμισαν δειλονβιανές και αλλουβιανές επιφάνειες και η γένεση της Ασπράδας που απετέλεσαν οργάνωση του Ζαγορίου τη καλλιέργεια της. Η μακκία βλάστηση, πουρναρά, λινιές, κέδρα άρχισαν να αναρριχώνται από τα χαμηλά και να επεκλύπουν τις άγονες κυρίως επιφάνειες των γύρω χωριών στις Άλakes μας. Μαζύ και συνέχεια τα πλατύφυλλα και τα κωνοφόρα. Τα ζώα με ευκολότερο τρόπο μετακινήθηκαν από τα βόρεια προς τα νότια και η βαρβαρία ψύξη του κλίματος και επανήλθαν με το πλάτος. Η ζωή ξαναάρχισε. Η χλωρίδα και πανίδα της περιοχής με τους πρώτους κατοίκους της αποτελούσαν αρμονικό οικοσύστημα.

Ο άνθρωπος όμως παντού έπιπταζε αλλοίωσε προς το συμφέρον του το περιβάλλον. Κυνηγός, έλαιοκόπος, γεωργός, κτίστης, κτηνοτρόφος αλώνιζε και αλωνίζει ό,τι είναι γύρω του. Έχει δίκαιο, θεάρεστο στα μέτρα του.

Έγραφα ίσως πολλά. Έχω και υποθέσεις έχω και ανακρίβειες μου και αρκετές αλήθειες. Τι περιμένετε από έναν τρελλά ερωτευμένο, που περπατάει και συνέχεια έχει το νου του στο σπλάχνο του; Μονοπάτια πάμε να βρούμε, να τα σημειώσουμε, οι νεότεροι, με τη ζήλουν ας τα κάνουν λεωφόρους. Η επιστήμη θέλει πάντοτε νέους.

Η ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΜΟΝΟ ΑΠΟ ΜΙΚΡΟΠΑΠΙΓΚΟ ΙΜΜΕΣ ΡΟΜΠΕΣ ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ

Κλέαρχος Στάρας

ΔΩΡΕΕΣ

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ: Ο Γιώργος Ουρόνιμος και η σύζυγός του Παναγιώτα προσέφεραν στην Ένωση Απόδοσης Ελαφοτόπου δρχ. 2.000, απ' αυτόν στην μνήμη του εξωφύλλου τους Βαγγέλη Εμμανουήλ.

— Επίσης ο Πάνος και Σπύρος ούτα στη μνήμη του αγαπημένου φίλου Βαγγέλη Εμμανουήλ, προσέφεραν στην Ένωση Απόδοσης Ελαφοτόπου για τους σκοπούς της δρχ. 2.000.

Γενική περιγραφή

Οι Φραγκάδες έχουν παλιά ιστορία παράδοση στη ζωή του Ζαγορίου και ήταν ένα από τα πιο γραμμά της περιοχής, πολυάνθρωπο σε πληθυσμό, αλλά και ξο-να περιλαμβάνει το πάτωμα της Ασπράδας τις λίγες Ρομπολές και τη μεγαλύτερο τμήμα της Τύμης. Μεχρι σήμερα δε βρέθηκε η είσοδος του δαιδαλώδους σπηλαιού.

Κατά την δεινόντων περίοδο όμως μετά τους παγετώνες μετά την ολόκαινο, οι διαβρώσεις του ερπαικού φλύσχη και των άλλων προ-σχωσιγενών πετρωμάτων από τη καρποπληγή εξέλιξη της περιοχής, έδωσαν μονιμότερη μορφή στις επιφάνειες των γύρω χωριών. Γέμισαν δειλονβιανές και αλλουβιανές επιφάνειες και η γένεση της Ασπράδας που απετέλεσαν οργάνωση του Ζαγορίου τη καλλιέργεια της.

Η μακκία βλάστηση, πουρναρά, λινιές, κέδρα άρχισαν να αναρριχώνται από τα χαμηλά και να επεκλύπουν τις άγονες κυρίως επιφάνειες των γύρω χωριών στις Άλakes μας. Μαζύ και συνέχεια τα πλατύφυλλα και τα κωνοφόρα. Τα ζώα με ευκολότερο τρόπο μετακινήθηκαν από τα βόρεια προς τα νότια και η βαρβαρία ψύξη του κλίματος και επανήλθαν με το πλάτος. Η ζωή ξαναάρχισε. Η χλωρίδα και πανίδα της περιοχής με τους πρώτους κατοίκους της αποτελούσαν αρμονικό οικοσύστημα.

Ο άνθρωπος όμως παντού έπιπταζε αλλοίωσε προς το συμφέρον του το περιβάλλον. Κυνηγός, έλαιοκόπος, γεωργός, κτίστης, κτηνοτρόφος αλώνιζε και αλωνίζει ό,τι είναι γύρω του. Έχει δίκαιο, θεάρεστο στα μέτρα του.

Έγραφα ίσως πολλά. Έχω και υποθέσεις έχω και ανακρίβειες μου και αρκετές αλήθειες. Τι περιμένετε από έναν τρελλά ερωτευμένο, που περπατάει και συνέχεια έχει το νου του στο σπλάχνο του; Μονοπάτια πάμε να βρούμε, να τα σημειώσουμε, οι νεότεροι, με τη ζήλουν ας τα κάνουν λεωφόρους. Η επιστήμη θέλει πάντοτε νέους.

Η ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΜΟΝΟ ΑΠΟ ΜΙΚΡΟΠΑΠΙΓΚΟ ΙΜΜΕΣ ΡΟΜΠΕΣ ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ

Κλέαρχος Στάρας

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ: Ο Γιώργος Ουρόνιμος και η σύζυγός του Παναγιώτα προσέφεραν στην Ένωση Απόδοσης Ελαφοτόπου δρχ. 2.000, απ' αυτόν στην μνήμη του εξωφύλλου τους Βαγγέλη Εμμανουήλ.

— Επίσης ο Πάνος και Σπύρος ούτα στη μνήμη του αγαπημένου φίλου Βαγγέλη Εμμανουήλ, προσέφεραν στην Ένωση Απόδοσης Ελαφοτόπου για τους σκοπούς της δρχ. 2.000.

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ: Ο Γιώργος Ουρόνιμος και η σύζυγός του Παναγιώτα προσέφεραν στην Ένωση Απόδοσης Ελαφοτόπου δρχ. 2.000, απ' αυτόν στην μνήμη του εξωφύλλου τους Βαγγέλη Εμμανουήλ.

— Επίσης ο Πάνος και Σπύρος ούτα στη μνήμη του αγαπημένου φίλου Βαγγέλη Εμμανουήλ, προσέφεραν στην Ένωση Απόδοσης Ελαφοτόπου για τους σκοπούς της δρχ. 2.000.

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ: Ο Γιώργος Ουρόνιμος και η σύζυγός του Παναγιώτα προσέφεραν στην Ένωση Απόδοσης Ελαφοτόπου δρχ. 2.000, απ' αυτόν στην μνήμη του εξωφύλλου τους Βαγγέλη Εμμανουήλ.

— Επίσης ο Πάνος και Σπύρος ούτα στη μνήμη του αγαπημένου φίλου Βαγγέλη Εμμανουήλ, προσέφεραν στην Ένωση Απόδοσης Ελαφοτόπου για τους σκοπούς της δρχ. 2.000.

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ: Ο Γιώργος Ουρόνιμος και η σύζυγός του Παναγιώτα προσέφεραν στην Ένωση Απόδοσης Ελαφοτόπου δρχ. 2.000, απ' αυτόν στην μνήμη του εξωφύλλου τους Βαγγέλη Εμμανουήλ.

ΟΙ ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ

μας πληροφορεί ότι συμπεριλαμβανόνταν κι αυτό στα 14 χωριά του Ζαγορίου που συνθηκολόγησαν με τον Τούρκο κατακτητή το έτος 1431, με τη συμφωνία να στέλνονται στην Πόλη κάθε χρόνο 13 Βο'ϊνικοι (στρατιώτες) και 500 άσπρα. Αναγνωρίστηκε σαν Κοινότητα μετά την απελευθέρωση από τους Τούρκους, το 1913, με το από 7-8-1919 Β. Δίμα (ΦΕΚ Α' 184)1919).

Το όνομα «Φραγκάδες» προήλθε από κάποιον Αντώνιο Φράγκο, ο οποίος...

Του Θανάση Σακελλαρίδη

ποίος μαζί με άλλους σωματοφύλακες δολοφόνησε το 1385 το Σέρβο ηγεμόνα των Γιαννίνων Θωμά Γ' Πρελιούλοβιτς, που όλο το χωριό τότε ήταν κτήμα του.

Αρχικά οι Φραγκάδες ήταν ένας μικρός οικισμός στη θέση όπου το σημερινό Σελί, απ' όπου και η ερμηνεία της λέξεως, γιατί Σελί είναι Σλαβική λέξη και σημαίνει μικρό χωριό. Μεγάλωσε δε αρκετά κατά το έτος 1583, γιατί συγκεντρώθηκαν σ' αυτό και οι κάτοικοι των γύρω οικισμών, Τσανάδες ή Τανάδες, Στρούμπιτσι, Σελάνια και Λίνου. Αυτό επιβεβαιώνεται ακόμα και σήμερα από ορισμένα χαλάσματα και μνημάτα (τάφοι) που σώζονται στις παραπάνω θέσεις.

Αιτία της εγκαταλείψεως των οικισμών αυτών υπήρξε η επιδημική αρρώστια πανώλη (χολέρα) που παρουςιάστηκε την εποχή εκείνη και...

α) Δασοσκεπής έκταση
Δρυός 8.900 στρέμ. ή 38,50ο
Οξύς 3.230 » » 13,90ο
Ελάτης 1.100 » » 4,7ο
Μ. Πεύκης 50 » » 0,2ο

Σύνολο δασοσπεπούς εκτάσεως
β) Μερικώς δασοσκεπής έκταση 5.140 » » 22,2ο
γ) Χωράφια και δένδρ. καλλιέργειες 420 » » 1,7ο
δ) Γυμνιά και χορτολιβαδοί 3.020 » » 13,1ο
ε) Άγονη έκταση 1.320 » » 5,7ο

23.200 » » 100,00ο

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ

Το κοινοτικό δάσος, μαζί με τη γεωργικηνοτροφική έκταση στα χρόνια της Τουρκοκρατίας, κατατάσσονταν στην κατηγορία των κτημάτων «Μπαταλικά» και σαν τέτοιο τελούσε κάτω από τη νομή και εμετάλλευση των κατοίκων. Περιήλθε δε στην κυριότητα του Ελληνικού Δημοσίου μετά την απελευθέρωση του 1913 και το έτος 1928 το διεκδίκησε η Κοινότητα.

Πληθυσμός
Η φυσική κίνηση του πληθυσμού

Απογραφή 1913 άρρενες 153
» 1920 » 101
» 1928 » 123
» 1940 » 121
» 1951 » 87
» 1961 »
» 1971 »
» 1981 »

Η ίδρυση των Φραγκάδων χρονολογείται μάλιστα από το χρονικό της Βοσνάς, Ο ιστορικός Λαμπρίδης

θέρισε στην κυριολεξία τον πληθυσμό του Ζαγορίου. Ένεκα του γεγονότος αυτού ερήμωσαν τα περισσότερα χωριά της περιοχής, οπότε η Υψηλή Πύλη (VIDIZ KIOSK) για μεγαλύτερη ασφάλεια της Τούρκικης επικράτειας διέταξε το ίδιο έτος τον τότε Βαλή των Γιαννίνων Λουφτή Πασά να καταγόταν από την Κόνιτσα να συμπτύξει το γρηγορότερο τους εναπομείνοντες χολεροπληκτούς κατοίκους.

Αυτό είχε σαν συνέπεια τη συγκέντρωση των κατοίκων των παραπάνω οικισμών στον οικισμό Φραγκάδων, και διέταξε να αναστηθούν οι ερειπίες των παλαιών οικισμών σε σχέση με τους ερημωθέντες οικισμούς από απόψεως ευφορότερης γης με πολλά νερά για άρδευση και ύδρευση, καλύτερων κλιματολογικών συνθηκών και τέλος γιατί ο οικισμός Φραγκάδες είχε πιο πολύ πληθυσμό και ήταν πιο απρόσιτος από τους άλλους στις Τουρκαλβανικές επιδρομές και ληστείες.

Επίσης μεγάλη υπήρξε η μείωση του πληθυσμού των Φραγκάδων, ύστερα από τον εμφύλιο πόλεμο. Στην περίοδο αυτή εκκενώθηκε το χωριό όπως σχεδόν όλη η Ελληνική ύπαιθρος, για τους γνωστούς σε όλους μας λόγους. Οι κάτοικοι διασκορπίστηκαν στα Γιάννινα και σε άλλες πόλεις για να επιζήσουν. Ύστερα από την αποκατάσταση της ανώμαλης εκείνης περιόδου, πολύ λίγοι ήταν εκείνοι που ξαναγύρισαν στο χωριό για απανενκατάσταση.

Η μείωση του πληθυσμού στην περίοδο αυτή ανήλθε σε ποσοστό 28ο περίπου.

Ανακεφαλαιώνοντας τα αίτια που προκάλεσαν τη μετακίνηση των κατοίκων στο εσωτερικό και εξωτερικό συνοψίζονται ως κατωτέρω.

α) Στις δυσμενείς επιπτώσεις που είχαν γενικά για την ύπαιθρο τα γεγονότα των πενήντα τελευταίων ετών της κατοχής από τους Τούρκους, οι δυο παγκόσμιοι πόλεμοι, καθώς και ο εμφύλιος 1946—1949.
β) Στις συνθήκες κακής διαβίωσης των κατοίκων από έλλειψη τακτικής και αποδοτικής εργασίας.
γ) Στην έλλειψη Κρατικής μέριμνας για την εξασφάλιση καταλλήλων προϋποθέσεων διαβίωσης του πληθυσμού, όπως είναι η κοινωνική ασφάλιση, η κοινωνική, η τηλεπικοινωνία κ.α.
δ) Στα τεράστια προβλήματα που ανέκυψαν στο θέμα της παιδείας για πληρέστερη μόρφωση ή για μάθηση κάποιας τέχνης των παιδιών που μόνο τα αστικά κέντρα εξασφαλίζουν.
Ο κ. Κ. Λαζαρίδης στην εφημερίδα «Ηπειρωτικός Αγών» τον Ιούλιο του 1956 μεταξύ άλλων μας πληροφορεί για το ίδιο θέμα τα εξής:

«Εξυπακούεται λοιπόν ότι οι Φραγκάδες είχαν πάρε τον κατήφορο πριν απ' τα 1900. Την κατάσταση την επιδείνωσε αργότερα και η κρίση των ταξιδιών. Αλλά εκείνο που μπορεί να χαρακτηριστεί σαν χαρι-

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ. 11

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ. 11

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ. 11

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ. 11

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ. 11

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ. 11

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ. 11

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ. 11

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ. 11

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ. 11

ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ
ΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ

ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ: Η ευχή που κάναμε πέρυσι για τον ερχομό των μελών της αδελφότητας στο πανηγύρι της Ευαγγελίστριας πραγματοποιήθηκε για δεύτερη συνεχή χρονιά.

Έτσι στις 22 του Μάρτη την Παρασκευή στις 3 μετά τα μεσάνυχτα το πούλμαν της χαράς με 45 ξενιτεμένους κι αρκετούς φίλους του χωριού μας κατέφθασε στην κεντρική πλατεία.

Ο πρόεδρος της Κοινότητας και άλλοι συγχωριανοί τους υποδέχτηκαν και τους καλωσόρισαν.

Ξημέρωσε το Σάββατο και η όψη του χωριού μας ήταν τόσο αλλιώτικη. Οι δρόμοι, τα δυο μαγαζιά, τα σπίτια ήταν γεμάτα από κόσμο και ο ζεστός ήλιος και οι ανθισμένες μυγδαλιές ζέσταναν τις καρδιές μας και μας έκαναν χαρούμενους κι ευδιάθετους.

Την Κυριακή το πρωί οι φιλοξενούμενοι και πολλοί χωριανοί, πραγματοποιήσαν εκδρομή στο μουσείο του Βρέλλη και στη συνέχεια επισκέφτηκαν τη χαράδρα του Βίκου στο Μονοδέντρι, όπου εκτός από το απάνιο θέαμα που αντίκρουσαν έπαιζαν και... χιονοπόλεμο.

Το απόγευμα φυτεύτηκαν 50 ακακίες, για να γίνει μια ωραία δεντροστοιχία στον κεντρικό δρόμο του χωριού.

Στιγμές αλησμόνητες κι ευχάριστες περάσαμε την Κυριακή το βράδυ στο δεύτερο μαγαζί του χωριού, όπου η ψυχή της αδελφότητας, ο πρόεδρος της Γιώργος Τζιωμακάς με τα παραδοσιακά του τραγούδια, το κέφι του, το πάθος του και τη φιλόδοξη του μας χάρισε κάτι το συγκλονιστικό που έφτασε βαθιά στα φυλλοκάρδια και μας θύμιζε τα παλιά καλά χρόνια.

Ανήμερα του Ευαγγελισμού το καρναβάλι των προσκυνητών ξεκίνησε για το γραφικό εκκλησάκι της Ευαγγελίστριας. Πολλοί έφτασαν με τα πόδια, ενώ άλλοι προτίμησαν για πρώτη φορά φέτος το αυτοκίνητο, μια και πριν από λίγον καιρό διανοίχτηκε αμαξωτός δρόμος μέχρι την Ευαγγελίστρια.

Μετά την καθιερωμένη λειτουργία και δοξολογία γυρίσαμε στο χωριό κι αρχίσαμε τις επισκέψεις στα σπίτια όλων γιόρταζαν.

Στη μία ακριβώς κατέφθασε και το συγκρότημα του Σαρρέα και σε λίγο στο κεντρικό μαγαζί το γλυκόφωνο κλαρίνο του Λευτέρη Σαρρέα σκόρπιζε το κέφι στους γλεντζήδες συγχωριανούς μας. Η αδελφότητά μας το γλέντησε για τα καλά μέχρι τις 5 το απόγευμα ώρας της επιστροφής και του αποχαιρετισμού.

Νέες συγκινήσεις, χοροί, τραγούδια στην πλατεία πριν απ' την αναχώρηση. Η φιλή βροχή που έπεφτε ανακατώνονταν με τα ζεστά δάκρυα των μανδύων που αποχαιρετούσαν τα παιδιά τους. Τα όργανα έπαιζαν, άλλοι χόρευαν και οι φιλοξενούμενοι

ΤΟΠΙΚΑ ΝΕΑ

Δημοσιεύουμε το παρακάτω έγγραφο της Κοινότητας Άνω Πεδινών:

Π ρ ο ς

Το Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην της Ιεράς Μητροπόλεως Ιωαννίνων Θέμα: Επισκευή μανδρών στις Σκαμνιές, στο Αγκοκλήπιο και στη κύρια είσοδο του Μοναστηριού μας «ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ»

Σεβασμιώτατε,

Ύστερα από την 66)7-1-1983 αναπάντητη αίτησή μας προς την Ι. Μ. Βελλάς, που κοινοποιήθηκε και σε Σας, επανερχόμαστε στο ίδιο φλέγον θέμα.

Το Μοναστήρι μας, η «ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ», το έχτισαν με την πίστη και το μόχθο τους οι ξενιτεμένοι παππούδες μας. Το στόλισαν με, ό,τι είχε και δεν είχε η εποχή τους.

Στα χρόνια της Τουρκοκρατίας αλλά και μετά ήταν η παρηγοριά των πλούσιων και των φτωχών του χωριού μας σ' όλες τις δύσκολες μέρες. Ποτέ ο Γούμενος και η Καλόγρη δε μας ξεχνούσαν. Τα Χριστούγεννα, τις Απόκριες, το Πάσχα, της Παναγίας το Δεκαπενταύγουστο έστελναν τα δώρα στους φτωχούς: το κρέας, το τυρί, το κρασί κ.ά. Τις Απόκριες και τις 25 Μάρτη όλο το χωριό έτρωγε στο Μοναστήρι μας. Μελίσσι το βίος του. Κοπάδια πρόβατα, γίδια, γελάδια, κότες, Γεμάτα, τ' αμπάρια του γεννήματα και τα βαρέλια του κρασιού.

Μέχρι το 1930 το Μοναστήρι ήταν δικό μας. Από τότε όμως το πήρε Ο Μητροπολίτης Ιωαννίνων και το έκανε Μετόχι της Ι.Μ. ΒΕΛΛΑΣ. Ο Μεγάλος Εκείνος Δεσπότης, που στόλισε την Ήπειρο με τα έργα Του, ο αείμνηστος Σπυρίδων, το φρόντιζε, όπως το φρόντιζε και το χωριό μας και όπως φρόντιζε και τη

παρακολουθούσαν εκοτατικοί και συγχωριανοί όλα όσα εκτυλιγόταν μπροστά στα μάτια τους.

Η αδελφότητα έφυγε, αφού μας έδωσε την υπόσχεση για ένα καλοκαιρινό ραντεβού στην ίδια πλατεία για ένα φαγοπότι και γλέντι που θα αφήσει εποχή στα χρονικά του χωριού μας.

Το βράδυ πολλοί γλεντζήδες από τα γύρω χωριά γλέντησαν στο σχολείο μέχρι τις πρωινές ώρες.

Ευχαριστούμε τον πρόεδρο Γιώργο Τζιωμακά, την ψυχή της αδελφότητας, τον Άγγελο Χρονόπουλο τον εγκέφαλο και συντονιστή της, καθώς κι όλα τα ξενιτεμένα μας παιδιά για τις αλησμόνητες ώρες που μας χάρισαν.

Ευχή για καινούργια αντάμωση του χρόνου με τη χάρη της Ευαγγελίστριας.

Ο.Κ.

Βελλά Του. Έτσι η αλλαγή του νοικοκύρη δεν έγινε καθόλου αισθητή στο χωριό μας. Μετά το θάνατό Του όμως η κατάσταση άλλαξε. Δεν ενδιαφέρεται πλέον κανένας γι αυτό.

Μεγάλη κληρονομιά για μας το Μοναστήρι μας, αλλά και μεγάλη ευθύνη να το κρατήσουμε ορθό. Κάναμε, μετά το θάνατο του αλησμόνητου Δεσπότη μας Σπυρίδωνα, ό,τι μπορούσαμε. Ήρθε όμως καιρός που το ταξίδι σταμάτησε, το χωριό μας φτώχινε και οι δαπάνες για τις πλάτες μας δεν άντεχαν. Στη δύσκολη αυτή στιγμή το 1965 παρουσιάστηκε ο αείμνηστος χωριανός μας ευεργέτης του Μοναστηριού Νικόλαος Γεωργιάδης, Διπλ. τότε της Τράπεζας Πειραιά στην Αθήνα και σήμερα μεγάλος ευεργέτης και της Λαμπριδείου Οικοκυρικής Σχολής του χωριού μας. Άφησε με διαθήκη του τα διαμερίσματά του στην Αθήνα και όλη την πλούσια κινητή περιουσία του στη Σχολή. Από την πώληση ενός άλλου διαμερισμάτος του και με τις οικονομίες που είχε συνέχισε το έργο της συντήρησης του αγαπημένου του Δεσπότη μας Σπυρίδωνα. Έφτιαξε τους μπροστινούς γκρεμισμένους τοίχους, τη στέγη της Εκκλησίας και των κελιών, τα κελιά από την αρχή σχεδόν (πατώματα, ταβάνια, σοφάδες κ.ά.), τη μεγάλη κρεβάτα, τους χώρους καθαριότητας και πολλά άλλα. Έτσι το Μοναστήρι στάθηκε όρθιο εκείνη τη δύσκολη στιγμή. Κανένας άλλος μετά, πέρα από την προσωπική εργασία των φτωχών κατοίκων της Κοινότητάς μας, δεν έδωσε δεκάρα για να διατηρηθεί η ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ.

Το Μοναστήρι μας όμως έχει μεγάλη ακίνητη περιουσία, που τη δώρισαν οι πρόγονοί μας για την ψυχή τους ή το άρρωστο παιδί τους.

Μέχρι το 1982 που τελείωσε ο αναδιασμός τα βακουφικά χωράφια τα είχαμε εμείς οι μόνιμοι κάτοικοι του χωριού εδώ και 150 χρόνια και δίνουμε το ανάλογο μίσθωμα. Τα έχουμε αγοράσει αυτά τα χωράφια πολλές φορές. Πληρώναμε χωρίς γονυισμό, γιατί πήγαιναν στην Ευαγγελίστρια. Με τον αναδιασμό όμως το 1982 φύγαμε από τη μέση χωρίς να το καταλάβουμε. Τα χωράφια μας τα πήρε στα χέρια του το μοναστήρι της Βελλάς και τα βγάζει κάθε χρόνο στη δημοπρασία.

Τα έσοδα από τις μισθώσεις των κτημάτων αυτών και των άλλων που δεν τα έπιασε ο αναδιασμός υπολογίζονται σε 300.000 δρχ. το χρόνο. Τα λεφτά αυτά τα παίρνει ο Γούμενος της Βελλάς μαζί και τα λεφτά που συγκεντρώνονται στη χάρη της Ευαγγελίστριας περίπου 100.000 δρχ.

Δυστυχώς δε φτάνουν αυτά. Ο Γούμενος πούλησε στα Γιάννενα ένα οικόπεδο της Ευαγγελίστριας αντί

4.500.000 δρχ. ποσό που κατατέθηκε στην ΑΤΕ Ιωαννίνων για λογαριασμό της Ι.Μ. Βελλάς και προσφέρθηκε από την ίδια σαν εγγύηση για ληφθέντα και οφειλόμενα βραχυπρόθεσμα και μισοπρόθεσμα δάνεια της Αφανούς Μετοχικής Εταιρείας Αρροκτημάτων Ι.Μ. Βελλάς.

Το ξακουστό και μοναδικό στο όνομα του Μοναστηρίου της Ευαγγελίστριας σ' όλη την Ήπειρο βρίσκεται σήμερα σε άθλια κατάσταση. Οι επενδεδιγμένες αγιογραφίες και τα κομμοτεχνήματα της καταστρέφονται από την υγρασία οι ανεκτίμητοι θησαυροί της κινδυνεύουν.

Οι μαντρότοιχοι στις Σκαμνιές και στο Αγκοκλήπιο σωριάστηκαν. Επιδόρωση είναι και η μονοδιάσπαση μορφιά και χάρη κύρια εισόδησος του Μοναστηριού. Για να την περάσει και να μείσει μέσα στο Μοναστήρι πρώτα κάνουν το σταυρό σου.

Σας παρακαλούμε θερμά, ν' αναστε τη φωνή μας.

Να σήκώσετε τις μάντρες στην παραδοσιακή τους μορφή όπως δέχονται, ώστε το Μοναστήρι να γίνει όπως ήταν και όπως μας το έφθασαν οι παππούδες μας. Δι' αυτής θύμης καθόλου άνετα να βλέπουμε με αυτή τη κατάσταση. Οι πρόγονοί μας μας επιτιμούν, μας θεωρούν ανάξιους απογόνους.

Τα Άνω Πεδινά είναι το μοναδικό ακόμη χωριό που κάπως κρατάει στο Ζαγόρι. Όλα τα γύρω χωριά με τ' αρχοντικά σπίτια μοιάζουν με Μιστρά. Στο χωριό μας υπάρχουν τριάντα (30) νέα παιδιά που κερδίζουν την κλίση και βόσκουν 2.000 πρόβατα και 300 γελάδια. Πώς θα ζήσουν αυτά τα παιδιά στο χωριό όταν βλέπουν αυτά; για να πάρουν θάρρος και δύναμη τα παιδιά μας να μείνουν στο χωριό, να τους δώσετε μοναστηριακά οικόπεδα για να χτίσουν σπίτι που δεν έχουν. Καθόνται δυο και τρία αγόρια σ' ένα σπίτι ανύπαντρα, γιατί δεν έχουν σπίτι να κάνουν νοικοκυριό.

Το χωριό μας δεν προσφέρει μόνο για κτηνοτροφία, αλλά και για τουρισμό. Έχει μεγαλόπρεπα αρχοντικά παλάτια που δύσκολα συναντάει κανένας σ' όλη την Ελλάδα. Κάποτε θ' αξιοποιηθούν. Τι να δουν όμως οι τουρίστες όταν μπαίνουν στο χωριό; Τις σωραμέντες μάντρες του Μοναστηριού και την εγκαταλειψή του; Θέμα αποκατάστασης θλιβερό.

Δυστυχώς αυτή είναι σήμερα η ξακουστή, ιστορική Ευαγγελίστρια με το κρυφό σχολειό της, δίπλα στη Λαμπριδείου Οικοκυρική Σχολή στη στήν είσοδο του χωριού μας.

Η άσχημη αυτή εικόνα πρέπει να εκλείψει. Όλο το χωριό οφείλει να προσπατήσει τα Άγια των Αγίων.

Ο Πρόεδρος της Κοινότητας ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Κ. ΞΑΝΘΟΣ

ΖΑΓΟΡΙ μας

Σελίδα 19

ΟΙ ΖΑΓΟΡΙΣΙΟΙ ΤΟ 1920
Εκλογικός Κατάλογος της Επαρχίας Ιωαννίνων

ΧΩΡΙΟΝ ΒΕΤΣΙΚΟΝ

Αρχίζουμε τη δημοσίευση των εκλογικών καταλόγων του 1920 από τη συλλογή του συγγραφέα μας κ. Άγγελου Κι...

Η δημοσίευσή του μπορεί να δώσει χρήσιμα συμπεράσματα για τη Ζαγορίσια Κοινότητα της εποχής που αναφέρονται.

«Το ΖΑΓΟΡΙ μας», όπως είχε υποσχεθεί δίνει μερικά στατιστικά στοιχεία, όπως τα επαγγέλματα των κατοίκων και ο τόπος διαμονής τους. Υπάρχουν όμως και άλλα στοιχεία με τα οποία μπορεί ο μελετητής να ασχοληθεί σε συνδιασμό με την απογραφή του 1920 όπως η ηλικία, οι περιοχές που ξενιτεύονταν η επαγγελματική απασχόληση κατά περιοχές κ.ά.

ΧΩΡΙΟΝ ΒΡΑΔΕΤΟΝ

Επώνυμον	Όνομα	Όν. πατρός	Διαμονή	Επάγγελμα	Ηλικία
Αναγνωστόπουλος	Θεοφ. Χαράλ.		Βραδέτον	στρατιώτης	22
Αναγνωστόπουλος	Χαρ. Χριστόδ.		Αθήναι	αρτοποιός	57
Βαλαμάς	Χριστόδουλος	Μιχαήλ	Σμύρνη	αρτοποιός	22
Βασιλάς	Αντώνιος	Στέφανος	Μέσσοβον	εισπράκτωρ	41
Βασιλάς	Μιχαήλ		Σμύρνη	αρτοποιός	51
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Βραδέτον	στρατιώτης	24
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Καβάλλα	αρτοποιός	49
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Βραδέτον	ποιμν	36
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Βραδέτον	υπάλληλος	55
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Βραδέτον	καφεπώλης	28
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Καβάλλα	αρτοποιός	34
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Δράμα	αρτοποιός	27
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Δράμα	αρτοποιός	33
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Δράμα	αρτοποιός	73
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Δράμα	αρτοποιός	23
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Βραδέτον	στρατιώτης	24
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Βραδέτον	στρατιώτης	26
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Βραδέτον	παντοπώλης	27
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Πάτρα	γραμματέας	27
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Βραδέτον	αρτοποιός	32
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Βραδέτον	αρτοποιός	32
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Βραδέτον	αρτοποιός	42
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Βραδέτον	αρτοποιός	63
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Βραδέτον	αρτοποιός	68
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Βραδέτον	αρτοποιός	69
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Βραδέτον	αρτοποιός	75
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Βραδέτον	αρτοποιός	43
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Βραδέτον	αρτοποιός	50
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Βραδέτον	αρτοποιός	43
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Βραδέτον	αρτοποιός	45
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Βραδέτον	αρτοποιός	61
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Βραδέτον	αρτοποιός	26
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Βραδέτον	αρτοποιός	30
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Βραδέτον	αρτοποιός	32
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Βραδέτον	αρτοποιός	34
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Βραδέτον	αρτοποιός	37
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Βραδέτον	αρτοποιός	43
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Βραδέτον	αρτοποιός	45
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Βραδέτον	αρτοποιός	47
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Βραδέτον	αρτοποιός	51
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Βραδέτον	αρτοποιός	55
Βασιλάς	Γεώργιος	Κων/νος	Βραδέτον	αρτοποιός	38

Από τους 43 Βραδετινούς:

— ήταν 22 αρτοποιοί, 5 παντοπώλοι, 4 στρατιώτες, 3 υπάλληλοι, 2 πομπέρες, 1 εμπορομεσίτης, 1 καφεπώλης και 1 εισπράκτορας και...

— ζούσαν 18 στο Βραδέτο, 7 στην Σμύρνη, 5 στην Καβάλλα, 5 στην Δράμα, 3 στην Θεσσαλονίκη και 1 στην Αθήνα, στα Γιάννενα, στο Μέσσοβο και την Πάτρα.

— ζούσαν 17 στο Βετσικό, 5 στη Σερβία, 3 στο Κουμάνοβο, 2 στις Σέρρες, 1 στη Γενεύη, 1 στη Σόφια, 1 στο Κάιρο, 1 στην Αμερική, 1 στη Θεσσαλονίκη, 1 στα Γιάννενα, 1 στην Κόνιτσα, 1 στα Δοιανά και 1 αγνώστου διαμονής.

ΧΩΡΙΟΝ ΚΑΜΝΙΑ

Επώνυμον	Όνομα	Όν. πατρός	Διαμονή	Επάγγελμα	Ηλικία
Αθανασίου	Παναγιώτης	Αθανάσιος	Καμνιά	Γεωργός	76
Αθανασίου	Νικόλαος	Παναγιώτης	Μ. Ασία	παντοπώλης	38
Βλαχοπούλου	Αναστάσιος	Δημήτριος	Ιωάννενα	εμπόρος	26
Βαρτζώκας	Κωνσταντίνος	Νικόλαος	Ρουμανία	καφεπώλης	35
Βλαχοπούλου	Δημήτριος	Αναστάσιος	Ιωάννενα	εμπόρος	64
Γιαννάκος	Ευάγγελος	Κωνσταντίνος	Ιωάννενα	ποιμν	45
Δερλές	Γεώργιος	Σωτήριος	Καμνιά	γεωργός	70
Θωμάς	Φίλιππος	Ζήσης	Ρουμανία	αρτοποιός	33
Θωμάς	Δημήτριος	»	Ρουμανία	αρτοποιός	40
Ιωάννου	Λάζαρος	Παναγιώτης	Ρουμανία	αγροπλάστης	24
Ιωάννου	Παναγιώτης	Ιωάννης	—	στρατιώτης	22
Κωνσταντίνου	Κωνσταντίνος	Μιχ.	—	στρατιώτης	22
Κύρκος	Γεώργιος	Κίρκος	Καμνιά	γεωργός	70
Καλαντζής	Βασίλειος	Γεώργιος	Καμνιά	κτηματίας	61
Καραβασίλης	Γεώργιος	Αθανάσιος	Ρουμανία	αρτοποιός	56

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΕΣ

ΕΥΡΥΔΙΚΗ ΜΠΙΛΙΟΥ

Με βίαιο τρόπο ετερμάτισε τη ζωή της η Πάνω - Σουδενιώτισσα Ευρυδική Μπίλιου. Ίσως αυτό το τέλος να ταίριαζε σε ένα άνθρωπο πρωτοδουλεύτη σ' όλη της τη ζωή, όταν έφθασε να γίνει απόμαχη και δε μπορούσε πια στη δουλειά να ανταποκριθεί, όπως η ίδια θα το ήθελε.

Ανεξερεύνητη είναι η ανθρώπινη ζωή με τα μύρια προβλήματά της. Σ' ένα απ' αυτά συμπεριλαμβάνονταν και η Ευρυδική που διάλεξε ένα σκληρό τρόπο να τελειώσει τη ζωή της.

Αφού του έγινε απόμαχη της ζωής και ο μεγάλος σύντροφός της, η δουλειά στο χωράφι στο σπίτι ολημέρις, χωρίς ανάπαυλα, από τότε η αυτοχειρία έχασε τα νερά της. Δεν έβρισκε λαρύμι. Ο κόσμος γι αυτή είχε αναποδογυρισθεί. Όλα την έφταιγαν. Χωρίς ικανοποίηση η ζωή, μολονότι τόσο είχε φροντίσει στα χρόνια των γηρατιών να έχει με το παραπάνω την πόρπη της. Την έτρωγε η ανησυχία για το αύριο, αφού είχε σταματήσει να δουλεύει.

Ιδιόμορφος και ανεξήγητος ο τύπος της. Γι αυτό και όσο περνούσαν

τα χρόνια, τόσο πιο πολύ απομονωνόταν από τους όμοιους της και τόσο γίνονταν απόκοσμη.

Και το μεγάλο παράπονό της. Κι αυτό ακόμη μετρούσε στη ζωή. Γιατί αγρότισσες, χωρίς καν να γνωρίσουν τη δύσβατη δουλειά της αγρότισσας, έπαιρναν σύνταξη κι αυτή που όλη της τη ζωή την πέρασε στο χωράφι δεν έπαιρνε. Δε το συγχωρούσε με το να παίρνει κάποια μικρή σύνταξη από τον πατέρα της, δεν εδικαιώνονταν να παίρνει και την αγροτική.

Όλα αυτά της τριβίλιζαν το μυαλό. Δεν έβρισκε λύση, δεν έβρισκε διέξοδο και η πανεμένη Ευρυδική με άλυτα προβλήματα διάλεξε μια νύχτα το τραγικό τέλος της σ' ένα υγρό τάφο.

Όλοι οι χωριανοί της λυπήθηκαν, όλοι συμπόνεσαν και στο πέρασμα της σορού της στάθηκαν σε θέση προσοχής.

Η Ευρυδική Μπίλιου περνώντας από μια τραχεία και ανηφορική ζωή, χωρίς αυτή να της γελάσει ίσως ποτέ ήταν άξια μια καλύτερης τύχης. Όλοι στα Πάνω - Σουδενά θα τη θυμούνται ως τον πιο εργατικό και νοικοκυρεμένο άνθρωπο του χωριού.

α.

Κείσιος Φίλιππος Κωνσταντίνος	Ρουμανία αρτοποιός	48
Κυριάκοπουλος Βασίλειος Δημήτριος	Ρουμανία αρτοποιός	36
Λούκας Δημήτριος Γεώργιος	Καμινιά κτηματίας	24
Λιόντος Γεώργιος Αθανάσιος	Ρουμανία αρτοποιός	40
Λόλης Αναστάσιος Γεώργιος	Καμινιά μυλωθρός	45
Μάντζιος Γεώργιος Νικόλαος	Ρουμανία αρτοποιός	37
Μάρκος Δημήτριος Γεώργιος	Καμινιά γεωργός	37
Οικονομίδης Νικόλαος Σωτήριος	Καμινιά αρτοποιός	24
Οικονομίδης Ιωάννης Κωνσταντίνος	Ρουμανία αρτοποιός	52
Οικονομίδης Σωτήριος Κωνσταντίνος	Ρουμανία αρτοποιός	60
Οικονομίδης Γεώργιος Κωνσταντίνος	Καμινιά τερέυς	69
Παναγιώτου Μάρκος Παναγιώτης	Ρουμανία γαλακτοπώλης	70
Πλάκας Λάζαρος Αλέξιος	Ρουμανία αρτοποιός	45
Παπαγιαννόπουλος Νικόλαος Ιωάννης	Ρουμανία αρτοποιός	35
Παναγιώτου Νικόλαος Μάρκος	Ρουμανία αρτοποιός	41
Παναγιωτόπουλος Νικόλαος Ιωάννης	Ρουμανία αρτοποιός	35
Πλάκας Δημήτριος Αλέξιος	Ρουμανία παντοπώλης	34
Παζάκας Κων/νος Σταύρος	Καμινιά αρτοποιός	27
Πρίντζος Νικόλαος Βασίλειος	Καμινιά γεωργός	27
Σταμούλης Απόστολος Αθανάσιος	Καμινιά ποιμήν	26
Σιαχολέβας Γεώργιος Δημήτριος	Καμινιά γεωργός	34
Σταμούλης Χριστόδουλος Δημήτρ.	Καβαλάρι ποιμήν	32
Σταμούλης Παναγιώτης Δημήτριος	Αθήναι κηπουρός	30
Σταμούλης Πέτρος Αθανάσιος	Ρουμανία αρτοποιός	22
Σιαχολέβας Σπυρίδων Δημήτριος	Ρουμανία αρτοποιός	36
Σταμούλης Αθανάσιος Χαρίσης	Καμινιά ποιμήν	58
Σταμούλης Δημήτριος Κων/νος	Καβαλάρι ποιμήν	70
Σιαχολέβας Χρήστος Γεώργιος	Καμινιά έμπορος	60
Ταφιλιδής Χριστόδουλος Παναγιώτης	Καμινιά αγροφύλαξ	45
Τουμάνης Παναγιώτης Αθανάσιος	Ρουμανία αρτοποιός	37
Ταγάρας Γεώργιος Δημήτριος	Ρουμανία αρτοποιός	48
Χατζής Αθανάσιος Χριστόδουλος	Βραδέτο ποιμήν	34
Ψαφούλης Αναστάσιος Ευάγγελος		

Από τους 48 Καμινιώτες:

— ήταν 19 αρτοποιοί, 7 ποιμένες, 3 έμποροι, 6 γεωργοί, 3 έμποροι, 2 6 γεωργοί, 3 έμποροι, 2 παντοπώλες, 2 κτηματίες, 2 στρατιψυλωθρός, 1 γαλακτοπώλης, 1 κηπουρός, 1 καφεπώλης και 1 αγροφύλαξ.

— ζούσαν 21 στη Ρουμανία, 16 στην Καμινιά, 3 στα Γιάννινα, 2 στο Καβαλάρι, 2 στο Βραδέτο, 2 αγνώστου διαμονής, 1 στη Μικρά Ασία και 1 στην Αθήνα.

ΜΙΧΑΗΛ Β. ΤΖΙΟΒΑΣ

Όρθιος, γεμάτος φωτεινές αναλαμπές, γλυκιάτα χαμογελαστός, αέρινος, τοιμάστηκες, καθώς έμαθα, να παραυραθείς και φέτος, όπως κάθε χρόνο, στη γιορτή του Βαγγέλη, για να βρούς εκεί τους συγγενείς, τους φίλους, τους χωριανούς και να χορταστείς ανασκαλεύοντας μαζί τους τις γύρω από τη γενέθλια γη μας, λυτρωτικά αξιολάπητες μνήμες σου.

Η συγκίνηση, η πολλή συγκίνηση, αγαπητοί και πονεμένοι μου φίλοι, δε μ' αφήνει να ιστορήσω, καθώς αξίζει και θα τόθελα, τούτη τη στιγμή, τα όσα πρέπει για τη ζωή του.

Γεννήθηκε στο χωριό μας, τα Κάτω - Σουδενά, το 1901. Εκεί, στο δασκαλοχώρι μας, έμαθε τα πρώτα γράμματα. Προικισμένος με πολλά χαρίσματα, ξέφυγε από το σπιτικό του περιβάλλον, που για άλλο δρόμο τον ήθελε, και, κάτω από αντίξοες συνθήκες, με μόνη την ανυποχώρητη θέλησή του, περάτωσε τις Γυμνασιακές του σπουδές στη Ζωσιμαία στα 1919, για να βρεθεί, αμέσως μετά, στρατευμένος με το βαθμό του λοχία.

Όταν αφηρημένος δοκίμασε για λίγο το εμπόριο, χωρίς όμως να ξεκόψει απ' τη λαχτάρα του για μόρφωση και για πτυχία. Γι αυτό, παράλληλα με τις προσπάθειες στο εμπόριο και τον αγώνα του για επιβίωση, κατάφερε να πάρει πτυχίο δασκάλου από το νεοσύστατο 1)τάξιο (Δι)λείο Ιωαννίνων το 1924 και, δυο χρόνια αργότερα, Πτυχίο φιλολόγου από το Πανεπιστήμιο της Αθήνας.

Σαν δάσκαλος και σαν καθηγητής διδασκε σ' ένα πλήθος Σχολείων. Στη Σαμοθράκη, στο Σουφλί, στο Βουργαρέλι, στο Γρεβενίτι, στη Βίτσα, στα Δολιανά, τη Βελλά, τη Φιλιππιάδα και πολλά ακόμα μέρη, ακούστηκε η φωτεινή διδαχή του κι απλόχερα σκορπίστηκε το χαμόγελο της ανθρωπιάς και της αγάπης του. Μα εκεί που έδωκε τον εαυτό του σε δάσκαλος, εκεί που το πέρασμά του άφισε εποχή, εκεί που αγάπησε και αγαπήθηκε, όσο κανένας άλλος, ήταν στην ομογένεια του Χωριού. Την ομογένεια που του χρω-

στάει πάρα πολλά, γιατί στην εποχή της δικής του εμπνευσμένης, της δικής του ζωοδότρας διδασκαλίας, το σχολείο της γνώρισε τη μεγαλύτερη άνθηση.

Αλλά και όταν συνταξιοδοτήθηκε σαν Γυμνασιάρχης δε θέλησε να ξεκουραστεί και συνέχισε το αποδοτικό της έργο στα γνωστά των συμπατριωτών μας Εκπαιδευτήρια Δοικα.

Εργατικός, ευσυνειδητός, προσημμένος από τη φύση με πλούσια χαρίσματα, γεμάτος γράμματα και σοφία, σύνεση, ευαισθησία και ζωντάνια, υπήρξε αλόθοτος και άφοβος κερυμργός στο ναό της Παίδειας, γιατί ανάσαινε με την ποίη της και δούλευε με συνέπεια για την προκοπή της. Γιαυτό και το πλήθος των μαθητών του τον λάτρευαν και τον ευγνωμονούσαν.

Δεν ήταν όμως μόνο δικαίωμα ενός εκπαιδευτικού ο εξεχαστος Μίχης Τζιόβας. Ήταν ακόμα παθιασμένος πατριδολόγος. Σουδενιώτης, τα κατόβα της ψυχής του.

Ιδιαίτερα θα μπορούσε ν' αναφερθεί η προσφορά του στο κοινό του χωριού μας και του ευρύτερου χώρου στα χρόνια της κατοχής. Συνεδητός δημοκράτης, ανθρωπιστής, με ζή και αγωνιστής, θεωρώντας τη ζωή και το χρέος από μια γενικότερη σκοπιά, φωτισμένος από τη γνώση της Ιστορίας, ερμήνευε της εποχής του τα προβλήματα με το μέτρο της ανθρωπιάς και της σύνεσης. Διέκλεισθηκε στο καβούκι του, δε απέφυγε τις ευθύνες, αλλά με το τσαμπί και το ντουφεκι στη σπονδαία του Αλ-Βλάση, με την πέννα και τη φρόνηση, το λόγο και την πράξη, προστάτης αυτός, κατάφερε να δημιουργηθεί τότε, εκεί στο χωριό μας, μια ζηλευτή κυβερνεία, οργανωσιακά και ειρηνικά. Δίχως ακρότητες και διχασμούς.

Ήταν τότε που τα Σουδενά κήρυξαν την πρωτιά στις προσφορές για την Εθνική μας Αντίσταση.

Και αργότερα, όταν συνταξιοδοτήθηκε με την ανεκτίμητη σύζυγό του Κωστήνα, δημιούργησαν μαζί, χέρι-χέρι, αξιόλογη περιουσία και πάνω σ' όλα έδωκαν στην κοινωνία ζήλεια, βλαστήρια, καταξιώνοντα σήμερα πιστήμονες, τα παιδιά τους.

Υπήρξες μεγάλος, γιατί οι αξίες, αγαπημένες μας Μίχα! Μπορεί, αλησμόνητες Μίχα, να έδωσες το δικό σου γλυκό χαμόγελο, όμως αμέσως αύριο θα το δούλες, να ανθίζει στα γλυκιάτα πρόσωπα των παιδιών σου.

Η Αδελφότητα, ημείς όλοι, ορφανοί πια από Ξένα, θρηνηούμε, ο Αλέξανδρος, κληρονομιάς και αγαπητού αγωνιστή, δημιούργησε, πορευόμενος στη ζωή και αξιοί κι ωραίοι με τα παιδιά σου.

Αιώνια η μνήμη σου και αλληλεγγύη είναι το χέμα της Απτίας της που σε δέχεται.

ΣΠΥΡΟΣ Θ. ΤΣΑΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΕΣ

ΚΩΣΤΑΣ Σ. ΛΕΝΗΣ

Πέρασε την 1η Απρίλη στα Γιάννινα και θάφτηκε την άλλη μέρα στο Κοινοτάφειο ο συνταξιούχος δάσκαλος Κώστας Λένης σε ηλικία 79 χρόνων. Ο αλησμόνητος συνάδελφος γεννήθηκε το 1906 στο Ράικο των Κουρτών. Κατά το 1914, ορφανός από τον θάνατο του πατέρα του, ήρθε στο Κοινοτάφειο, όπου διορίστηκε τότε εφημέριος ο πατέρας του ο Παπα - Σωτήρης. Φοιτήτης στο Δημοτικό Σχολείο του Κοινοταφίου και κατόπι έβγαλε το Ελληνικό στη Μπάνια. Γυμνασιακά μαθήματα άκουσε στην Άρτα και στα Γιάννινα. Κατά το 1926 πήρε το πτυχίο από το Μονοτάξιο Διδασκαλείο. Παντρεύτηκε στα 1925 στο Κοινοτάφειο με την Αντρονίκη Πέτρου Τσιολούρη, με την οποία και απέκτησε ένα παιδί τον Αχιλλέα. Κατά το 1927 διορίστηκε δάσκαλος στο Στοιβάτο του Ζαγορίου (Διπόταμο), όπου διόριστηκε πολύ ευδοκίμα για πολλά χρόνια. Ανάπτυξε αρκετή διδακτική και εξωσχολική δράση. Το Σχολείο του Στοιβάτου για τα πρώτα από το 1940 χρόνια χαρακτηρίστηκε σαν ένα από τα σχολεία του Ζαγορίου που λειτουργούσαν αρκετά ευρύχωρα και αποτελεσματικά. Ο Κώστας κήρυσε στο Στοιβάτο κατά το 1938 βραβεύτηκε από την Ένωση των Ζαγοριτών της Αθήνας. Ο Κώστας Λένης είχε την ατυχία να πινακωθεί και να οδηγηθεί όμηρος στη Γερμανία, για δυο σχεδόν χρόνια, όπου και υπέφερε αρκετές ταλαιπωρίες. Κατά τα χρόνια της κατοχής υπήρξε προσωρινά και με απόσπαση ολιγοχρόνια στα σχολεία του Κοινοταφίου και του Σωποταλείου.

Ύστερα από το 1950 υπήρξε και πάλι για πολλά χρόνια στο Διπόταμο (Στοιβάτο) από το οποίο και παρατηρήθηκε στα 1961. Σαν συν)χος παρατήρησε στο Κοινοτάφειο ερασιτεχνικά με τη μελοσοκομία με άριστα αποτελέσματα.

Ο αλησμόνητος συνάδελφος Κώστας Λένης διακρίνονταν για το φιλόλογο χαρακτήρα του, τη μετριοπάθεια του, τη σύνεση και την καλοσύνη του. Καλός οικογενειάρχης, συνεπής και συνετός πατριώτης ποσημμένος με πολλές κοινωνικές αρετές, είχε αποκτήσει την αγάπη και το σεβασμό από όλους τους Ζαγοριούς. Η κηδεία του στο Κοινοτάφειο έγινε πάνδημη. Το νεκρό αποχαιρέτησε ο Κοινοταφιώτης δάσκαλος κ. Ευριπίδης Μακρής και από τους δασκάλους των Γιαννίνων κατατέθηκε στεφάνι.

Τη χήρα γυναίκα του κ. Αντρονίκη και την οικογένεια του παιδιού του Αχιλλέα, εκλεκτού και αγαπητού συνάδελφου και Πρόεδρου της Αδελφότητας των Κοινοταφίων «Ευγενούς Πλακιάδας» συλλυπούμαστε θερμά. Η μνήμη του αξέχαστου συνάδελφου και χωριανού μας Κώστα Λένη θα παραμείνει Αιώνια.

Αιώνια η μνήμη σου και αλληλεγγύη είναι το χέμα της Απτίας της που σε δέχεται.

ΣΠΥΡΟΣ Θ. ΤΣΑΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΩΣΤΑΣ Π. ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ

ΕΛΕΝΗ Σ. ΣΙΜΟΥ

«Αξέχαστη μάνα, γιαγιά, θεία και νουνά Λένικ», τούτη τη στιγμή του χωρισμού αισθανόμαστε την ανάγκη να γράψουμε δυο λόγια σαν υποχρέωση, βάλαμο και παρηγοριά για μας και τελευταίο αποχαιρετισμό για σένα.

Εδώ και εβδομήντα χρόνια έφυγες από το Κοινοτάφειο 25 περίπου χρόνων και πήγες στη Δοβρά νόνυμφη ποικισμένη με όλες τις αρετές και τα χαρίσματα της Ζαγορίας οικογένειας. Είχες την τύχη των περισσότερων Ζαγοριτών γυναικών δηλαδή να ξενιτευτεί ο άνδρας σου ο αείμνηστος Ξενοφών και συ να μεγαλώσεις τα παιδιά σου με τη στήριξη εκείνου.

Τα μεγάλωσες με αγώνα και μόχθο, με γέλιο και τραγούδι.

Ήσουν το πρότυπο της καλής συζύγου, καλής νοικοκυράς, της καλής χωριανής στην καινούργια σου ζωή που και οι πέτρες ακόμα μιλούν για την καλωσύνη σου.

Ποτίστηκες με το φαρμάκι να χάσεις γρήγορα τον άνδρα σου, ένα από τα παιδιά σου τον πονεμένο Τασούλη σου και τ' αδέρφια σου Στεφανάκη, Αριάδνη, Ασπασία και Ευγενούλα. Όμως δε λύγισες και πάλαιψες ενάντια σ' όλα.

Δυστυχώς όμως η ξενιτιά σου στήριξε μακριά σου γρήγορα και το μεγάλο σου παιδί Κώστα για να γίνει πιο δύσκολη η πικραμένη σου ζωή... Γιατί όπως λέει και ο λαϊκός ποιητής—Τα Ξένα και τη φυλακή ο θάνατος κι η αγάπη τα τέσσερα ζυγίστηκαν βαρύτερα είν' τα Ξένα—

Τώρα ζητάμε την ευχή σου όλοι μας, παιδιά, εγγόνια, διατέγονα και ανήψια για να μας χαρίσει ο Θεός υγεία και ζωή και ευχόμεστε να αναπαύσει μετά δικαίων την ψυχήν σου και νάνα ανάλαφρο το ποτισμένο με τον τίμιο ιδρώτα σου χέμα της Δοβράς που θα σε σκεπάσει. Αιώνια σου η μνήμη.

Χριστόδουλος Κ. Βρυζάλας

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

Στην Εκκλησία Κοινοταφίου οι αδελφοί Ασπασία και Θάλεια Σβώλου προσέφεραν 2.000 δρχ. στη μνήμη του αδελφού τους Γιάννη που σκοτώθηκε το 1941.

ΔΩΡΕΕΣ

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ: Για τους σκοπούς της αδελφότητας Αποδήμων Ελαφοτόπου προσέφεραν:

★ Για τη μνήμη του Ευαγγέλου Εμμανουήλ.

Ο Θρασύβουλος Λιόγκας δρχ. 2000

Ο Ευριπίδης Εμμανουήλ δρχ. 2.000

Ο Δημήτριος Χρ. Πριμικήρης δρχ. 5.000, ομοίως προσέφερε και 5.600 δρχ. στη μνήμη του θείου του Γεωργίου Πριμικήρη.

★ Για τη μνήμη του Κώστα Στεφανίδη.

Η γυναίκα του Ασπασίας και ο γιός του Σπύρος προσέφεραν 2.000 δρχ.

★ Για τη μνήμη της Κλεονίκης Α. Πριμικήρη προσέφεραν ο Φρόιζας και Θάλεια Αλεξιάδη δρχ. 1.000.

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΑΠΟΔΗΜΩΝ ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΥ

Το βράδυ στις 29 Μαρτίου 1985, στην αίθουσα του ξενοδοχείου «ΟΜΟΝΟΙΑ», πραγματοποιήθηκε συνεστίαση - Χορός της Ενώσεως Αποδήμων Ελαφοτόπου, με την συμμετοχή όλων των μελών και φίλων, που στέφθηκε με επιτυχία.

Την εκδήλωση ετίμησαν με την παρουσία τους, ο Δήμαρχος Αθηναίων κ. Δημήτριος Μπέης, ο Βουλευτής κ. Θεμιστοκλής Λούλης, ο Πρόεδρος της Πανεπιστημικής κ. Λεωνίδα Διαμάντης, ο Επιχειρηματίας κ. Λεωνίδα Τούντας και ο Πρόεδρος της Κοινότητας Ελαφοτόπου κ. Δημήτριος Τζόκας.

Στα μέλη της Ενώσεως και φίλους, μίλησε ο Πρόεδρος κ. Παναγιώτης Ζυγοφύρας για τους σκοπούς της Ενώσεως και αναφέρθηκε και στα 25 χρόνια από της ίδρύσεώς της.

Ακολούθως μίλησε ο Δήμαρχος Αθηναίων κ. Δημήτριος Μπέης, που εξέηρε τον πατριωτισμό, την εργατικότητα και το δημιουργικό πνεύμα των Ηπειρωτών.

Τέλος ο Πρόεδρος της Κοινότητας Ελαφοτόπου κ. Δημήτριος Τζόκας μετέφερε χαιρετισμό των χωριανών μας και αναφέρθηκε σε θέματα που αφορούν το χωριό μας.

Η όλη εκδήλωση εκλύθηκε από το μουσικό συγκρότημα του συγχωριανού μας Γρηγόρη Καψάλη που με τα πατριωτικά παραδοσιακά τραγούδια κράτησε το κέφι μέχρι τις πρωινές ώρες.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ευχαριστούμε από την καρδιά μας όλους όσους μας συμπαράσταθηκαν στο θάνατο της αγαπητής και σεβαστής μας μάνας, γιαγιάς και θείας Ελένης Σ. Σίμου.

Τα παιδιά της, εγγόνια, διατέγονα και ανήψια.

Χριστόδουλος Κ. Βρυζάλας

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ - ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΗ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΒΑΡΣΩΚΑΣ ΚΩΣΤΑΣ

ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΣΤΑΣ

ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ

ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΣΟΣ

ΤΣΑΟΥΖΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΚΙΜΩΝ ΑΘ. ΚΥΡΙΑΖΗΣ

Γιάννινα: Λόρδου Βάρωνος 21

Τηλ. (0651) 26.266 και 28.088

Υπεύθυνη Διεκπεραίωσης:

ΤΟΥΛΑ ΠΟΛΛΑ

Τυπογραφείο: Γ. Δούβαλη

Ε. Αποστόλου - Κ. Πασχάλη

28 Οκτωβρίου 41 - τηλ. 20.544

Το ποσό της ετήσιας

συνδρομής προαιρετικό

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Η ερασιτεχνική παροχή υπηρεσιών προς το περιοδικό μας καθυστέρει κάποτε την κατάρχιση των τιμητικών εισφορών ένα ή και δύο μήνες.

ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

1.500 δραχμές

Λιόγκας Θρασύβουλος

1.000 δραχμές

Βουλόμενος Μ. Ευριπίδης
Βούρβος Θ. Παναγιώτης
Γκράτζιος Κων. Μενέλαος
Πετρίδης Θ. Χρήστος
Σαβοπούλου Ελπίδα
700 δραχμές
Ξάνθος Τιμ. Ιάσων
Παπαρούσης Μάνθος
Τσιάντης Δ. Γεώργιος

500 δραχμές

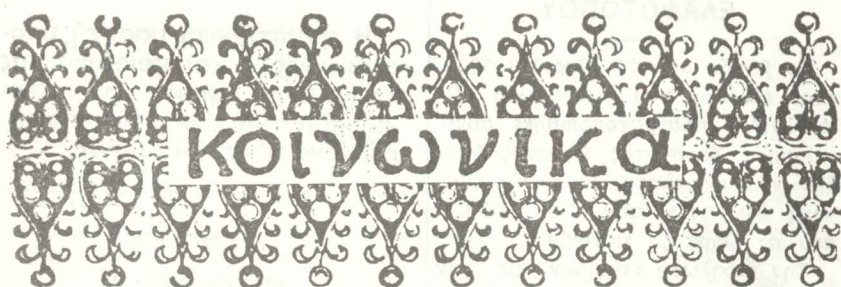
Αλεξανδρής Δ. Κωνσταντίνος
Αναγνωστάκης Ματθ. Γεώργιος
Βασδέκη Περ. Ευγενία
Βαταβάλης Θεμιστοκλής
Βλαχοπούλου - Στεφοπούλου Ισμήνη
Γιακουμής Μιχ. Ευάγγελος
Γκούρα Στεφ. Γιαννούλα
Γκούρη - Γιακουμίδου Μαριγώ
Γκρουδής Γεωργ. Σωκράτης
Δάφλου Νικ. Ελένη
Δριγκοπούλου Ιωάννα
Εμμανουήλ Δ. Φίλιππος
Καραγιαννόπουλος Χρήστος
Κοντοδήμος Κ. Χαρίλαος
Κουμπάρος Γ. Τάκης
Κώστας Γεωργ. Ιωάννης
Λιόρδου Γεωργ. Πελαγία
Νούλης Θωμ. Χρυσόστομος
Οικονομίδης Ευαγ. Ειρήνη
Παπαγιαννού Αθ. Όλγα
Πεζοδρόμος Ι. Γεώργιος
Ποάλας Π/τάκης
Σάρρου Γ. Ευτέρπη
Στάρας Γ. Νικόλαος
Τολούγας Ανδρ. Φιλομήλα
Τσουβάλης Δημήτριος
Χρόνη Π. Αριστέα

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

— Για όσους παρευρέθηκαν και συμπαράσταθηκαν στο βαρύτατο πένθος μας για την απώλεια του πολυαγαπημένου συζύγου, πατέρα και πάππου:

ΚΩΝ/ΝΟΥ Σ. ΛΕΝΗ
και συνόδουσαν μέχρι την τελευταία κατοικία για το αιώνα και παντοπινό ταξίδι στο Κοινοτάφειο Ζαγορίου απευθύνοντας στον εκλοπόντα τον ύστατο χαιρετισμό ευχαριστούμε όλους θερμά.

Η σύζυγος: Ανδροίκη
Τα παιδιά: Αχιλλέας - Αλίκη
Τα τέκνα: Κώστας - Κίμων

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

ΔΙΚΟΡΦΟ: Χαριτωμένο κοριτσάκι απόκτησαν η Αικατερίνη και ο Χρήστος Ιασωνίδης.

Να τους ζήσει.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

Ο αντισημάρχος Κωνσταντίνος Αγγέλου Δαλαγγέλης και η σύζυγός του Βούλα από την Πέτρα - Ζαγορίου εβάπτισαν την κόρη τους, στον Ιερό Ναό Αγίου Παντελεήμονος, οδού Αχαρνών Αθηνών.

Παρέστησαν πολλοί συγγενείς, φίλοι και συγχωριανοί των.

Νουνού ήταν ο Σμήναρχος Ιωάννης Σφυρής μετά της συζύγου του κ. Ελένης, που στην νεοφώτιστη εσχάρισαν το όνομα Αγγελική.

Να τους ζήσει.

ΓΑΜΟΙ

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ: Παντρεύτηκαν στην Ι. Μητρόπολη Ιωαννίνων η μαθηματικός Αγγελική Κ. Κυριαζή θυγατέρα του διευθυντή μας με τον μαθηματικό Γεώργιο Κακαρελίδη.

Ευχόμαστε να ζήσουν ευτυχισμένοι και στον μέλλοντα παππού να τους χαίρεται.

«Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

ΒΙΤΣΑ: Παντρεύτηκαν στο Αρχιμανδρείο Ιωαννίνων, οι συγχωριανοί μας Άννα - Μαρία Αθανασίου Βασδέκη, κόρη που για πολλά χρόνια προέδρου της κοινότητάς μας, με τον Θεόδωρο Τσακαλίδη γεωπόνου - επιχειρηματία.

Κουμπάρα η θεία Αλεξ. Τσακαλίδη. Στη τελετή του μυστηρίου παραβρέθηκαν πολλοί συγχωριανοί και φίλοι.

Το βράδυ στο περίπτερο της ΕΗΜ το νέο ζευγάρι δεξιώθηκε τους συγγενείς και φίλους με τετρακούβεργο ζαγορίσιο γλέντι με τα «Τακούτσια» που κράτησε μέχρι τις πρωινές ώρες. Ευχόμαστε να ζήσουν ευτυχισμένοι ο δεπαππούς και οι γιαγιάδες να χαρούν τα εγγονάκια τους.

Κ.

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ: Παντρεύτηκαν στον Αη Γιάννη Κοπάνων Ιωαννίνων η Αμαλία Γ. Βουκαλή και ο Μιχάλης Τσαμπουράς.

Παντρεύτηκαν στο Αρχιμανδρείο Ιωαννίνων ο Ιωάννης Α. Ανδρόνης

με την Αγγελική Σ. Θεμελή.

Στα νέα ζευγάρια ευχόμεθα βίον ανθόσπαρτον.

Οικογένεια: Ματθαίου Οικονομίδη

ΛΑΪΣΤΑ: Παντρεύτηκαν στην εκκλησία Κοιμήσεως της Θεοτόκου στα Φάρσαλα ο Βασίλης Κ. Σγούρος και η Κατερίνα Β. Γκρίνια.

Στους νεόνυμφους ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

Τ.Π.

ΘΑΝΑΤΟΙ

ΔΙΚΟΡΦΟ: Πέθανε το Μάρτη η Αννούλα Α. Κατσάνου στα 41 χρόνια της.

Πέθανε σε βαθεία γεράματα η σεβαστή Ζαγορίσια νοικοκυρά Ανδρομάχη Σακελλαρίου.

ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ: Πέθανε και κηδεύτηκε στα Γιάννινα ύστερα από μακρά αρρώστια η Σοφία Πέτρου Τζουριάδη.

Τα αδέρφια της και τους συγγενείς της συλλυπούμεθα θερμά.

Κ.Κ.

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ: Πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα ο Πελοπίδας Ε. Οικονομίδης συνταξιούχος γυμνασιάρχης, τ. Περιφερειακός Έφορος Προσκόπων και μέλος Ζαγορίσιων Οργανώσεων με ξεχωριστή αγάπη και δράση για το χωριό μας.

Την οικογένειά του και τους συγγενείς του συλλυπούμεθα θερμά.

Κίμων Κυριαζής

Θερμά συλλυπητήρια εκφράζει και η οικογένεια Ματθαίου Οικονομίου.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ 1985

Πραγματοποιήθηκε στο Καπέσοβο την Κυριακή 28 Απριλίου η συνέλευση των παρακάτω συλλόγων για την οργάνωση των Πολιτιστικών εκδηλώσεων 1985.

Βρυσχωρί, Ηλιοχώρι, Φραγκάδες, Κήποι, Ασπάγγελοι, Λεπτοκαρυά, Τσεπέλοβο, Δίλοφο, Μηλιωτάδες, Δικόρφο, Καπέσοβο, Μονοδέντρι, Σκαμνέλι, Κάτω Πεδινά, Νεγάδες, Βίτσα, Ελαφότοπος, και η Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία Ζαγορίου, το Κέντρο Ερευνών Ζαγορίου και ο Πολιτιστικός Σύνδεσμος Ζαγορίου.

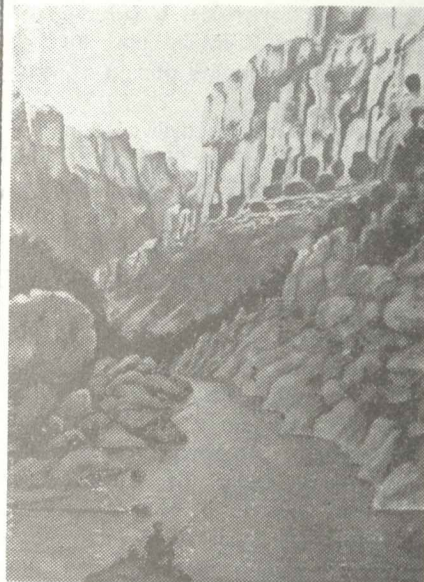
ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ Για όλους τους Ζαγορίσιους

ΜΕΓΑΛΗ ΕΚΘΕΣΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

ΤΟΥ
ΚΩΣΤΑ Ι. ΒΑΡΖΩΚΑ

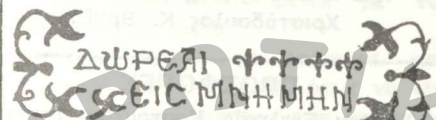
Γωνία 28ης Οκτωβρίου
και Σικουμπουρδή
(Δίπλα στο Παλλάδιο)

5 — 12 ΜΑΪΟΥ

ΟΠΤΙΚΗ ΑΠΟΛΑΥΣΗ
με 100 ΕΡΓΑ από
Ζαγορίσια Τοπία
Τοπία από την Ήπειρο
Αγιογραφίες
Θαλασσογραφίες
Ακουαρέλες

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

Για ανίσχυση των σκοπών της εφημερίδας:

★ Η κ. **ΙΠΠΟΔΥΤΗ Θ. ΒΛΑΔΙΚΑ** προσέφερε **ΤΡΕΙΣ ΧΙΛΙΑΔΕΣ** δρχ. στη μνήμη του συζύγου της **ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΥ**.

★ Η κ. **ΑΓΛΑΪΑ Κ. ΒΑΝΤΖΙΟΥ** προσέφερε **ΔΥΟ ΧΙΛΙΑΔΕΣ** δρχ. στη μνήμη της μητέρας της **ΠΟΛΥΞΕΝΗΣ ΓΟΔΙΝΟΥ** και για ετήσιο μνημόσυνό της.

★ Η κ. **ΡΕΝΑ ΤΣΑΟΥΣΗ** προσέφερε **1.000** δρχ. στη μνήμη της γιαγιάς της **ΟΛΓΑΣ ΚΥΠΑΡΙΣΣΟΥ**.

Οι αδερφές Ασπασία και Θάλλεια

★ Η **Σ.Ε.** τους ευχαριστεί

- 5.000 Δραχμές Βαταβάλης Ιωάννης Τσουκανέλης Αλέκος
- 4.000 Δραχμές Βατζιά Σοφία
- 3.500 Δραχμές Θώμος Βασ. Παναγιώτης
- 3.000 Δραχμές Κοντόκαλης Μιχάλης
- 2.500 Δραχμές Ζάβιακας Θωμάς
- 2.000 Δραχμές Κόλια Ηλέκτρα
- Παντελή - Βαζάκα Θεανώ
- 1.500 Δραχμές Βαρκούκη Αθ. Ουρανία Βαρκούκη-Κατριτζόγλου Μαρ.
- Βορόπουλος Κ. Ιωάννης Βουλοδήμος Γεώργιος Θεοδώρου Στ. Θεόδωρος Καρατζάς Μιχαήλ Πέτσος Αντώνης Σουσιόπουλος Χρ. Αναστάσιος
- 1.000 Δραχμές Βαρζακούλα Χρ. Αγαπία Βλαχοπούλου Βασ. Χρήστος Βλοχοπούλου Βασ. Νίκη Βλαχοπούλου-Αναστασίου Αλ.
- Βράνιαλη Β. Φρόσω Γαλάνη Β. Δέσποινα Γεννάδιος Δ. Μιχαήλ Γέτης Νικ. Ιωάννης Αιδ. Γκρουϊδης Γρηγόριος Γουνόπουλος Δημ. Χριστόδ.
- Διαμαντής Αθανάσιος Ζαρίδη Φ. Ελευθερία Ζήγου - Ντουντομή Λουκία Ζηκόπουλος Γ. Αθανάσιος Θεοδωρίδης Γ. Κων/νος Καπρίτσιος Χ. Ιωάννης Καράλης Μ. Γεώργιος Κοσίβας Χριστόφορος Κούνδουρος Γεώργιος Λαγού Φρειδερίκη Μανδαλάς Μηλιτιάδης Μασούρας Αλέκος Μπένος Στεφ. Γεώργιος Μπένος Νικ. Μενέλαος Μπίμπη - Κόρμπον Μαρτινέ Μουτσόπουλου Κ. Ελένη Νάσιος Γεωργ. Δημήτριος Ευγός Αησιόλας Παπαζογλου Εμμανουήλ Σακελλαρίου Ι. Ιουλία Σαμπέκης Χρ. Θωμάς Σιάτρα Ευθαλία Σκαμνέλος Β. Γεώργιος Σπύρου Γεωρ. Επαμεινώνδας Σουσιόπουλου - Αδμήρη Έφη Σοφιανοπούλου Θ. Αλκμήνη Τσαούση - Βαγγελή Ειρήνη Τσαούση - Ιωαννίδη Έρρικα Τσιέπη Πέτρου Ιουλία Τσιόμος Χρ. Δήμος Χριστοδούλου Δ. Μιχαήλ Χρόνη Φ. Φαναρέτη